

คำนำ

กลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย (กสพท) ได้รับทุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพขึ้น ภายในคณะแพทยศาสตร์ต่างๆ โดยเริ่มโครงการครั้งแรกในปี พ.ศ. 2544-2547 ซึ่งสามารถกระตุ้นให้บุคลากร เกิดความสนใจและสนับสนุนกิจกรรมการสร้างเสริมสุขภาพเพิ่มขึ้น ในระดับหนึ่ง แต่ยังไม่ทำให้มีการเคลื่อนไหวในระดับโรงเรียนแพทย์มากนัก การดำเนินงาน ระยะเวลาที่ 2 (พ.ศ.2548-2549) กสพท ได้จัดตั้งสำนักงานแผนงานฯ ขึ้น และมีคณะทำงานที่มีความคล่องตัว เมื่อใกล้สิ้นสุดโครงการระยะนี้ ได้เกิดแนวคิดเพื่อพัฒนาโรงเรียนแพทย์ต่างๆ ให้ไปสู่การเป็น “โรงเรียนแพทย์สร้างเสริมสุขภาพ” ซึ่งใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานของแผนงาน ในระยะต่อมา การดำเนินงานตอนปลาย ระยะเวลาที่ 3 (พ.ศ.2549-2551) ได้พัฒนาให้เกิดเครือข่ายเชิงประเด็นขึ้น 4 เครือข่าย เพื่อให้กลุ่มเครือข่ายต่างๆ ได้ดำเนินงานพัฒนางานสร้างเสริมสุขภาพเชิงประเด็น ในระยะเวลาที่ 4 (พ.ศ.2552-2555) เป็นการพัฒนาศักยภาพและสนับสนุนให้เครือข่ายดำเนินงานตามภารกิจเชิงประเด็น, ผลักดันให้เกิดหน่วยงานรับผิดชอบด้านการสร้างเสริมสุขภาพในทุกโรงเรียนแพทย์ ภายใต้กรอบ TQA ตลอดจนพัฒนาโครงสร้างหลักสูตรการเสริมสร้างสุขภาพด้วย

สรุปบทเรียนหนึ่งทศวรรษโรงเรียนแพทย์สร้างเสริมสุขภาพ ของ กสพท ได้จัดทำขึ้น เพื่อศึกษาและติดตามว่าผลการดำเนินงานด้านการสร้างเสริมสุขภาพ สำนักงานแผนงานโรงเรียนแพทย์สร้างเสริมสุขภาพ ของ กสพท โดยการสนับสนุนจาก สสส. นั้น สามารถดำเนินงานตอบสนองความต้องการของคณะแพทยศาสตร์ต่างๆ และ สสส. ได้มากน้อยเพียงใด แต่ละคณะมีแนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนแพทย์สร้างเสริมสุขภาพ ที่เข้าใจตรงกัน หรือแตกต่างกันอย่างไร มีการขับเคลื่อนงานด้านโรงเรียนแพทย์สร้างเสริมสุขภาพอย่างไรบ้าง มีปัจจัยอะไรบ้างที่สนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานด้านนี้ และมีระดับของการประสบผลสำเร็จเป็นอย่างไรบ้าง ตลอดจน ศึกษาถึงผลกระทบต่างๆ และทิศทางสำหรับการดำเนินงานด้านการสร้างเสริมสุขภาพในอนาคต พร้อมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ อีกด้วย

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าสรุปบทเรียนหนึ่งทศวรรษโรงเรียนแพทย์สร้างเสริมสุขภาพ เล่มนี้จะเป็นบทเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อสถาบันแพทยศาสตร์ต่างๆ ในการดำเนินงานด้านสร้างเสริมสุขภาพให้ประสบความสำเร็จต่อไป

ผศ.ดร.นพ.อภิวัฒน์ อร่ามรัตน์

ผู้จัดการแผนงานโรงเรียนแพทย์สร้างเสริมสุขภาพ

กิตติกรรมประกาศ

การดำเนินงานโรงเรียนแพทย์สร้างเสริมสุขภาพจะเกิดขึ้นไม่ได้เลย หากไม่มีผู้สนับสนุนดังต่อไปนี้

ขอขอบคุณ กลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย (กสพท) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ผู้สนับสนุนความคิด พลังในการขับเคลื่อนโรงเรียนแพทย์สร้างเสริมสุขภาพ

ขอขอบคุณ ศาสตราจารย์นายแพทย์อาวุธ ศรีศุกรี เลขาธิการกลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย และรองศาสตราจารย์นายแพทย์ กำจัด สวัสดิโอ รองเลขาธิการกลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย ผู้เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรและเป็นผู้นำทางความคิดให้กับแผนงานแพทย์เสมอมา

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์นายแพทย์ อำนวย ศรีรัตนบัลล์ และคณะกรรมการกำกับทิศทางแผนงานโรงเรียนแพทย์สร้างเสริมสุขภาพ ผู้เป็นที่ปรึกษาให้กับแผนงานแพทย์และให้คำแนะนำอย่างดีตลอดมา

ขอขอบคุณ รศ.พญ.สุปรียา วงษ์ตระหง่าน ผศ.นพ.นิสิต วรรณนัจฉริยา รศ.นพ. รณภพ เอื้อพันธเศรษฐ ผศ. ดร. พิภูถ นันทชัยพันธ์ ผศ.ดร.ฐิติณัฐฎิ อัครคะเดชอนันต์ คุณอุดมศรี คำเพราะ คุณศุภลักษณ์ ศิลปะวิทย์ ที่ร่วมเหน็ดเหนื่อยด้วยกันมาตลอดระยะเวลาการทำงาน และการประเมินผล ในครั้งนี้

ขอขอบคุณ เครือข่ายสร้างเสริมสุขภาพในทุกโรงเรียนแพทย์ อันได้แก่ เครือข่ายกิจการนักศึกษาแพทย์แห่งประเทศไทย เครือข่ายการจัดการความรู้และฐานข้อมูลสร้างเสริมสุขภาพในโรงเรียนแพทย์ เครือข่าย Palliative Care ในโรงเรียนแพทย์ และ เครือข่ายอาชีวอนามัยในโรงเรียนแพทย์ รวมถึงเจ้าหน้าที่ทุกๆ ท่าน ที่ช่วยทำให้งานโรงเรียนแพทย์สร้างเสริมสุขภาพดำเนินมาด้วยดี

ขอขอบคุณจากใจจริง

สารบัญ

	หน้า
1. บทสรุปผู้บริหาร	1
2. ส่วนนำ	9
3. กระบวนการสรุปบทเรียน	10
4. วิวัฒนาการของแผนงานโรงเรียนแพทย์สร้างเสริมสุขภาพ	13
5. ผลการศึกษาดำเนินงานของแผนงานโรงเรียนแพทย์สร้างเสริมสุขภาพ	27
6. วิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่สำคัญ	
▪ กระบวนทัศน์โรงเรียนแพทย์สร้างเสริมสุขภาพ	39
▪ TQA (Thailand Quality Award)	37
▪ Code of Practice for Health Promoting Medical School	52
▪ สรุปผลและข้อเสนอแนะ	56
7. ภาคผนวก	
▪ 1.เกณฑ์คุณภาพเพื่อการดำเนินงานที่เป็นเลิศของโรงเรียนแพทย์ พ.ศ.2550	57
▪ 2.แนวปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียนแพทย์สร้างเสริมสุขภาพ	92
▪ 3.เกณฑ์ความรู้ความสามารถในการประเมินเพื่อรับใบอนุญาตฯ พ.ศ.2555	93
▪ 4.รายชื่อหนังสือ/สิ่งพิมพ์ที่ผลิตโดยแผนงานฯ ระหว่าง พ.ศ. 2545-2555	97
▪ 5.ภาพกิจกรรม/หนังสือ ที่น่าสนใจ (ผลิตโดยแผนงานฯระหว่าง 2545-2555)	103

